

İ.İ.K 153.MADDE UYGULAMASI HARÇ SORUNSALI ANALİZ ÇALIŞMASI

Atilla DİNGİL-Sakarya 2.İcra Müdür Yardımcısı

GSM:05074637802

Bilindiği üzere İ.İ.K 'nun bazı maddelerin uygulaması yapılırken icra iflas uygulayıcılarının hata yaptıkları görülmektedir.

Özellikle İ.İ.K 153.Maddesi uygulanırken çeşitli sorunlarla karşılaşıldığı için iş bu makaleyi gelen bir takım sorular paralelinde yazma gereği hissettim.

a)İİK.153.Maddesine göre icra dairesine başvurulması halinde hangi harçlar alınır?

b)İ.İ.K 153.Maddesi hangi hallerde uygulanır, nereye başvurulur? Kimler başvurabilir.

c)İİK.153.Maddesinde ipotek kaldırılırken, fek edilirken tahsil ve cezaevi harcı depo edilen paradan kesilir mi?

Öncelikle İcra İflas Kanunu 153.Madde metnine göz atacak olursak:

İ.İ.K 135.Md: İpotekli alacakta alacaklının gaip bulunması veya borcu almaktan imtina İpotekle temin edilmiş ve vadesi gelmiş bir alacağın borçlusu icra dairesine müracaatla alacaklısının gaip ve yerleşim yerinin meçhul bulunduğunu veya borcu almaktan ve ipoteği çözmekten imtina ettiğini beyan ederse icra dairesi on beş gün içinde daireye gelerek parayı almasını ve ipoteği çözmelerini alacaklıya usulüne göre tebliğ eder. Alacaklı bu müddet içinde gelmediği veya gelipte kanunen makbul bir sebep beyan etmeksizin parayı almaktan ve ipoteği çözmekten imtina eylediği takdirde borçlu borcunu icra dairesine tamamiyle yatırırca icra mahkemesi verilen paranın alacaklı namına hıfzına ve ipotek kaydının terkinine karar verir. Bu karar tapu dairesine tebliğ edilerek ipotekli taşınmazın siciline geçirilir.

Vadesi gelmeyen borcun ipotek senedi mucibince işlemiş ve işleyecek bütün faizleri ile birlikte tediyesini deruhte eden borçlu hakkında da yukarıdaki hüküm cereyan eder. Görüldüğü üzere ipotekle temin edilmiş bir alacak olması ve vadesi gelmiş bir alacak olması şartı açıkça olması şartına bağlanan bir hukuki şart dikte edilmiştir.

Bu alacağın borçlusunun ise icra dairesine müracaat etmesi gerekmektedir. İpotek alacaklısının gaip olması ve yerleşim yerinin meçhul olması (bilinmemesi) veya alacaklının borcu almaktan imtina ettiğini ipotek borçlusu beyan ederse icra dairesine 15 gün içerisinde daireye gelerek parayı almasını, ipoteği çözmelerini ipotek alacaklısına usulüne uygun olarak tebliğ eder. Alacaklı bu süre içerisinde gelmez ve gelip de kanunen geçerli bir sebep beyan etmez ve parayı almaktan imtina eder veyahut ipoteği çözmekten imtina eylediği takdirde borçlu borcunu ve faiz varsa faiziyle birlikte, yuvarlama yapılacaksa yuvarlama yapılarak tüm borcu öderse, icra mahkemesi, verilen paranın alacaklı namına icra dairesi banka hesabında

hıfzına ve ipotek kaydının terkinine karar verir. Bu karar tapu dairesine tebliğ edilerek ipotekli taşınmazın siciline işlenir ve ipotek fek edilir.

Burada alınması gereken harçlar konusu önem arz ettiğinden ve özellikle sorular bu konuda yoğunlaştığından kaleme almak istedim.

a) İcra dairesine başvuran borçludan yalnızca başvurma harcı alınması gerekmektedir. Bu harç daha sonra takip sonunda alacaklıya yükletilmektedir. İcra dairelerinde bunun yanında ayrıca yerine getirme harcı da alınmakta olduğu görülmektedir. Bu yanlış bir uygulamadır. Burada icra dairesince tahsilata yönelik bir işlem yapılmadığından yerine getirme harcı da doğmamaktadır. Yani yerine getirme harcı alınamaz.

Bunun yanı sıra burada ipoteğin türü de önemli olup, kesin ipotek mi, üst sınır ipoteği mi, bu ise ayrıca belirlenmelidir. Özellikle kanuni ipotekte farklı hususlar söz konusudur.

Özellikle burada Tahsil Harcı Alınması diye bir durum söz konusu değildir. Uygulamada ise bu konuda genelde genellikle yanlışlıklar yapılmakta tahsil harcı alınmaktadır. Bu durumda icra dairesince tahsile yönelik bir işlem yapılması söz konusu olmadığından ipotek bedeli alacaklıya ödenirken tahsil harcı ve cezaevi yapı harcı alınması da söz konusu değildir.

Sonuç olarak;

492 Sayılı Kanuna göre; harç, yapılan bir hizmet karşılığı olarak devletin aldığı paradır. Harç tahsil edilebilmesi için açık bir yasal düzenleme bulunması zorunludur. 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifinin B/I- 3. fıkrasında belirtilen hallerde ve takip safhalarına göre tahsil harcı alınır. Ancak bu tahsil harcının doğabilmesi için takibin o safhasının yerine getirilmesi gerekir.

İİK'nun 153. maddesi uyarınca ipoteğin fekki talebinde alacaklı tarafından yapılmış bir takip bulunmadığından anılan maddeye dayalı olarak tahsil harcı alınması mümkün değildir. Öte yandan İİK'nun 153. maddesinde de ipotek bedelinin depo edilip alacaklıya ödeme yapılması halinde harç alınacağına ilişkin bir düzenleme bulunmadığından maktu başvurma harcı dışında başka harç alınamaz.

Bu durumda icra müdürlüğünün tahsil harcı kesilmesine ilişkin işlemi yasaya aykırıdır. Bu konuda Yargıtay 12.HD' nin vermiş olduğu son kararı da sizlerle paylaşayım. Konunun daha net anlaşılması adına yerel mahkeme kararı ve Yargıtay kararı daha açık olarak uygulamaya işlerlik kazandırması adına, saygılarımla.....30/01/2015

TÜRK MİLLETİ ADINA

T.C.

KUŞADASI

İCRA HUKUK MAHKEMESİ

GEREKÇELİ KARAR

ESAS NO : 2013/390 Esas

KARAR NO : 2013/492

HAKİM :.....DAVA : Şikayet (İcra Memur Muamelesi)

DAVA TARİHİ : 30/09/2013

KARAR TARİHİ : 04/11/2013

YAZILMA TARİHİ : 04/11/2013

Mahkememizde görülmekte bulunan Şikayet (İcra Memur Muamelesi) davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Davacı vekili Mahkememize ibraz ettiği 30/09/2013 havale tarihli dava dilekçesinde özetle; Aydın ili, Kuşadası ilçesi, Türkmen Mahallesi, 706 ada 10 numaralı parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde müvekkil lehine tesis edilen ipoteğin fekki için ipotek borçlusu tarafından İİK 153 hükmüne göre talepte bulunulduğunu, taraflarca sulh olunması ve ipoteği fekki sonrası icra dosyasına depo edilen bedelin müvekkile ödenmesi esnasında depo edilen miktardan harç kesilmek suretiyle bakiyesinin ödendiğini, İcra Müdürlüğü tarafından yapılan bu harç tahsil işleminin hukuka aykırı olduğunu beyanla şikayetin kabulüne karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Mahkememizce talep konusu incelendiğinde dosya üzerinden karar verilmesi gereken hususlardan olduğu anlaşıl原因 olarak Kuşadası 1.İcra Müdürlüğü'nün 2013/3663 Esas sayılı takip dosyası ve Kuşadası İcra Hukuk Mahkemesi 2013/321 Esas sayılı dosyaları celp edilmiştir. Kuşadası 1.İcra Müdürlüğü'nün 2013/3663 takip sayılı dosyasının incelenmesinde;

Şikayet eden ipotek alacaklısı aleyhine İ.İ.K 153. md. dayalı ipoteğin kaldırılması yönünde takip başlatıldığı, ipotek bedelinin dosyaya depo edildiği, şikayet eden alacaklıya tebligatın 29.07.2013 tarihinde yapıldığı, şikayet eden ipotek alacaklısın tarafından depo edilen bedelin bildirilmesi istemli beyan dilekçesinin gönderildiği, 19.09.2013 tarihinde şikayet eden ipotek alacaklısı vekili tarafından ipoteğin tapuda terkin edildiği belirtilerek dosyaya yatan paranın hesabına aktarılmasını talep ettiği, takipte bulunan ipotek borçlusunun sulh olduklarını belirterek ipoteğin terkin edildiğini ve ipotek bedeli için yatan paranın ipotek alacaklısına ödenmesini talep ettiği, İcra Müdürlüğü'nün 19.09.2013 tarihli kararıyla ipotek bedelinden %4.55 tahsil harcı alınarak ipotek bedelinin ödenmesine karar verildiği ve bu işlemin şikayet konusu yapıldığı anlaşılmaktadır.

Kuşadası İcra Mahkemesi'nin 2013/321 sayılı dava dosyası ile ipotek borçlusunun ipotek alacaklısı aleyhine depo edilen ipotek bedelinin şikayet eden alacaklı tarafından alınmadığı, İ.İ.K 153. md. göre ipoteğin fekki şartlarının gerçekleştiği belirtilerek ipoteğin fekki istemli olarak 14.08.2013 tarihinde dava açtığı, 31.10.2013 tarihli duruşmaya gelen bulunmadığından dosyanın işlemde kaldırıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık İ.İ.K 153 md. göre depo edilen ipotek bedelinin alacaklıya ödenmesi sırasında tahsil harcının alınıp alınmayacağı yönündedir.

İcra müdürlüğünce icra emrinin tebliğinden sonra, hacizden önce ödenen bedelin değerine göre depo edilen alacak tutarından %4.55 oranında tahsil harcı alınmıştır.

Tahsil harcının sorumlusu borçlu olmakla beraber alacaklıya ödeme yapılırken tahsil edilen paradan tahsil harcı alınabilir.

492 sayılı Harçlar Kanununa göre açıkça istisna tutulmayan hallerde harcın tahsil edilmesi gerektiği, Harçlar Kanununda bu hususta açıkça bir muafiyetin bulunmadığı, bu nedenle İcra Müdürlüğü işleminin usul ve yasaya uygun olduğu anlaşıldığından şikayetin reddine karar vermek gerekmiş yine kararın dosya üzerinden verilmesi karara dayanak olayın dosya tarafları arasında bir çekişmeden kaynaklanmadığı, dosyada henüz taraf teşkili sağlanmadığı ve hakkaniyet ilkeleri doğrultusunda davalı lehine yargılama giderine hükmedilmemiştir.

HÜKÜM: Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere;

1-Şikayetin Reddine,

2-Ret harcı peşin yatan harç ile tahsil olunduğundan başkaca harç alınmamasına,

3-Şikayet eden tarafından bu dava sebebiyle yapılan masrafların kendisi üzerinde bırakılmasına,

4-Dosyada ekli gider avansı olmadığı anlaşıldığından talep halinde ve gideri karşılandığından gerekçeli kararın taraflara tebliğine,

5-Davalı taraf lehine yargılama giderine hükmedilmesine yer olmadığına,

Dair tarafların yokluğunda dosya üzerinde yapılan inceleme neticesi kararın taraflara tebliğinden itibaren 10 günlük yasal süre içinde Yargıtay İlgili Hukuk Dairesinde temyiz yolu açık olmak üzere karar verildi. 04/11/2013

Katip 103299

Hakim 151312

T.C.

YARGITAY

12. Hukuk Dairesi

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

Y A R G I T A Y İ L A M I

ESAS NO: 2014/22986

KARAR NO: 2014/29810

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: Kuşadası İcra Hukuk Mahkemesi

TARİHİ: 04/11/2013

NUMARASI: 2013/390-2013/492

DAVACI : ALACAKLI:.....DAVALI : BORÇLU

Yukarıda tarih ve numarası yazılı mahkeme kararının müddeti içinde temyizen tetkiki alacaklı tarafından istenmesi üzerine bu işle ilgili dosya mahallinden daireye gönderilmiş olup, dava dosyası için Tetkik Hakimi Neşe Yüksel tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve dosya içerisindeki tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği görüşülüp düşünüldü:

İpotek borçlusu tarafından İİK'nun 153. maddesi gereğince ipotek bedelinin Kuşadası 1. İcra Müdürlüğü'nün 2013/3663 Esas sayılı dosyasına depo edildiği, icra müdürlüğünce ipotek alacaklısına ödeme yapılırken depo edilen ipotek bedelinden tahsil harcı kesildiği, ipotek alacaklısı tarafından tahsil harcı kesilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle icra mahkemesine başvurulduğu, mahkemece; 492 sayılı Harçlar Kanununa göre açıkça istisna tutulmayan hallerde harcın tahsil edileceği ve şikayete konu hususta açıkça bir muafiyet bulunmadığı gerekçesiyle şikayetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

492 Sayılı Kanuna göre; harç, yapılan bir hizmet karşılığı olarak devletin aldığı paradır. Harç tahsil edilebilmesi için açık bir yasal düzenleme bulunması zorunludur. 492 sayılı Harçlar Kanunu'na ekli (1) sayılı tarifenin B/I- 3. fıkrasında belirtilen hallerde ve takip safhalarına göre tahsil harcı alınır. Ancak bu tahsil harcının doğabilmesi için takibin o safhasının yerine getirilmesi gerekir. İİK'nun 153. maddesi uyarınca ipoteğin fekki talebinde alacaklı tarafından yapılmış bir takip bulunmadığından anılan maddeye dayalı olarak tahsil harcı alınması mümkün değildir. Öte yandan İİK'nun 153. maddesinde de ipotek bedelinin depo edilip alacaklıya ödeme yapılması halinde harç alınacağına ilişkin bir düzenleme bulunmadığından maktu başvurma harcı dışında başka harç alınamaz. Bu durumda icra müdürlüğünün tahsil harcı kesilmesine ilişkin işlemi yasaya aykırı olduğundan mahkemece şikayetin kabulüne karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm tesisi isabetsizdir.

SONUÇ: Alacaklının temyiz itirazlarının kabulü ile mahkeme kararının yukarıda yazılı nedenlerle İİK'nun 366. ve HUMK'nun 428. maddeleri uyarınca (BOZULMASINA), peşin alınan harcın istek halinde iadesine, ilamın tebliğinden itibaren 10 gün içinde karar düzeltme yolu açık olmak üzere, 09/12/2014 gününde oybirliğiyle karar verildi.